

Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Daniely Kovářové

Poškozený a jeho procesní práva

I.

Rigorózní práce o rozsahu 139 stran textu je věnována postavení poškozeného v trestním řízení, jeho procesním právům, adheznímu řízení a souvisejícím otázkám a nakonec i pojednání o právní úpravě postavení poškozeného ve Francii a Německu. Poškozený je jedním z nejdůležitějších subjektů trestního řízení a jednou z důležitých stran trestního řízení. Rigorózní práce je tak zpracována na aktuální téma. Aktuálnost tématu je umocněna přijetím zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, který přinesl komplexní úpravu pomoci obětem trestných činů, dosud roztržštěnou do několika zákonů, a který novelizoval také trestní řád. V posledních letech je vidět v legislativní praxi zřetelný trend spočívající v posilování práv poškozeného a oběti trestného činu. Jedná se o přirozený vývoj, který reaguje na potřebu zlepšit postavení poškozeného vůči obviněnému, kterému je právní úpravou zajištěno v široké míře právo na spravedlivý proces. Poškozený byl naopak velice dlouho v rámci trestního řízení chápán pouze jako nositel důkazu.

Rigorózní práce má jasnou, zřetelnou a logickou osnovu. Autorka nejprve pojednává v první části o pojmu poškozeného, podrobně referuje o vývoji právní úpravy na našem území (již jenom výčet novel trestního řádu v té či oné míře dotýkající se poškozeného ukazuje, jak často byl jenom v této oblasti trestní řád novelizován a jak žádoucí je celková rekonstrukce trestního práva procesního), jeho procesních právech, o právech oběti trestného činu, o adhezním řízení a dalších otázkách, o právní úpravě francouzské a německé a nakonec i o návrzích de lege ferenda.

Autorka vypracovala práci na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů, s kterými správně a kreativně pracuje. Vhodně a přiléhavě používá judikaturu.

Nechybí abstrakt ani cizojazyčné resume i seznam klíčových slov.

Práce je napsána živým, čtivým stylem bez pravopisných chyb a s jen ojedinělými stylistickými vadami (např. na str. 60, druhý odstavec shora použitá floskule „legislativně ošetřit“).

II.

Rigorózní práce je rozbohem platné právní úpravy. Práce neobsahuje žádné zásadní věcné chyby. Výklad je přiléhavý a obecně srozumitelný. Rigorózní práci zhodnocují dva faktory.

Jednak je to určitý problémový charakter diplomové práce – autorka se nesnaží jenom popisovat právní úpravu, ale hledá i určité širší souvislosti a poukazuje na nedostatky platné úpravy, a dále živý jazykový styl. Práce je napsána velmi čtivou formou.

Dále práci zhodnocuje, že se rigorozantka soustředila i na otázky, které vyplynuly z probíhajících změn právního řádu, například z přijaté trestní odpovědnosti právnických osob a úpravy řízení proti právnickým osobám – srov. partii 2. 5. Poškozený a zákon o trestní odpovědnosti právnických osob.

V rámci námětů de lege ferenda (závěr práce) autorka pléduje za rozšíření procesních práv poškozeného. Navrhuje, aby poškozený mohl do budoucna podat soukromou nebo subsidiární obžalobu. Je třeba uvést, že recenzent nesdílí tak zcela uvedený názor. Soukromá obžaloba by měla být vyhrazena jen pro několik málo, třeba i jen pro jeden trestný čin. Naproti tomu subsidiární obžaloba je institutem, se kterým by bylo třeba v budoucím novém trestním řádu počítat. Doporučuje také správně revidovat současnou koncepci trestního stíhání se souhlasem poškozeného (§ 163 tr. řádu). Tyto náměty jsou správné a odůvodněné. Je ovšem třeba říci, že možností, jak právně zdokonalit postavení poškozeného a oběti trestného činu v trestním řízení je dlouhá řada, ale některé z nich by vedly sice k posílení procesních práv poškozeného, ale současně i ke ztížení primárního účelu trestního řízení, tj. pokud možno co nejpresnější zjištění, co se stalo, právní posouzení a uložení trestu (takovým je například návrh, aby poškozenému byl na jeho žádost dopučován opis usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného).

III.

Rigorózní práce Mgr. Daniely Kovářové splňuje předpoklady pro ústní obhajobu. Práce má velmi pěknou odbornou i literární úroveň. Rigorozantka osvědčila znalost právní úpravy, širších souvislostí zpracovávaného tématu i aplikační praxe.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se rigorozantka blíže vyjádřila k problematice soukromé obžaloby a subsidiární obžaloby a možnostem jejich zavedení do českého trestního řádu.

